

ජාත්‍යන්තර ආගමික නිදහස සඳහා වන එ.ජ. කොමිසම (USCIRF) රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුව වෙතින් වෙනස් වූ වෙනමම අස්නිත්වයකි. ඇමරිකානු කොන්ග්‍රසය මගින් ස්ථාපිත කරන ලද මෙය ස්වාධීන ද්විපාක්ෂික එ.ජ. රාජ්‍ය උපදේශන ආයතනයක් වන අතර ලොව පුරා ආගමික නිදහස අධීක්ෂණය කරමින් ජනාධිපතිවරයාට, රාජ්‍ය ලේකම්වරයාට හා කොන්ග්‍රසයට ප්‍රතිපත්තිමය නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරයි. USCIRF මෙම නිර්දේශ සඳහා පදනම් කරගන්නේ මානව අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ විශ්ව ප්‍රකාශයේ සඳහන් අපගේ ව්‍යවස්ථාපිත විධි විධාන හා ප්‍රමිතීන් හා වෙනත් ජාත්‍යන්තර ලේඛණ යි. 2015 වාර්ෂික වාර්තාව, කොමසාරිස්වරයා හා වෘත්තීයකාර්ය මණ්ඩලය බිම් මට්ටමේ අපයෝජනයන් ලේඛණගත කිරීම හා එ.ජ. ආණ්ඩුවට ස්වාධීන ප්‍රතිපත්තිමය නිර්දේශ ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ වසරක් පුරා සිදුකළ වැඩකටයුතුවල මුදුන් පැමිණවීම නියෝජනය කරයි. 2015 වාර්ෂික වාර්තාව 2014 ජනවාරි 31 සිට 2015 ජනවාරි 31 දක්වා කාලය ආවරණය කරන නමුත් මෙම කාලරාමුවට පසු සිදුවූ සිදුවීම් සමහරක්ද සඳහන් කරනු ලබයි.

ශ්‍රී ලංකාව

2014 වසර තුළ පෙර පැවති ආණ්ඩුව බවට දැන් පත්ව ඇති රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව, අන්තවාදී හික්ෂුන් හා ඔවුන් අනුගමනය කරන්නන් හට ශ්‍රී ලංකාව තුළ ආගමික සුළුතරයට එරෙහිව පහරදීම් ගණනාවක් සිදුකිරීමට ඉඩ ලබා දෙනු ලැබුවේය. 2014 සැප්තැම්බර් මස USCIRFහි කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයෙක් එරටට සංචාරයක් සිදු කළ අතර එහිදී පෙර පැවති ආණ්ඩුවේ නිලධාරීන් නිහඩව මුස්ලිම්, ක්‍රිස්තියානි හා හින්දු ආගම්වලට එරෙහිව මෙම කණ්ඩායම් සහ ඔවුන්ගේ ක්‍රියාවන්ට සහය ලබා දුන් බවට වාර්තා ගණනාවකට සවන් දීමට හැකිවිය. සංවාදකයන් විසින් වාර්තා කරනු ලැබූයේ සමහර පොලිස් නිලධාරීන් ආගමික සුළුතරයට ඔවුන්ගේ ආගමික ස්ථානවලදී හිංසා කළ බවත් ආගමික කුපිත කිරීම් මත සිදුවූ පහරදීම් නොවැලක්වූ බවත් සමහර අවස්ථාවලදී ඒවාට සහභාගී වූ බවත් මෙන්ම ප්‍රමාණවත් ආකාරයෙන් සුළුතරය ආරක්ෂා නොකළ බවත් ය. 2015 ජනාධිපතිවරණයට පසු ශ්‍රී ලංකාවේ තත්වය නැවත අගයනු වස් USCIRF කොමසාරිස්වරයා වන එරික් ෂ්වාර්ට්ස් හා USCIRF කාර්ය මණ්ඩලය එරටට සංචාරය කළහ. සමහර ආගමික ගැටළු කිහිපයක් පැවතියේ වුවද, ආගමික නිදහස, ජාතික සංහිදියාව හා එක්සත් බව ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා නව ආණ්ඩුවේ ඇති ප්‍රකාශයන් මගින් USCIRF ධෛර්යයට පත් විය.

පසුබිම: ශ්‍රී ලංකාව යනු 2012 වසරේ ජනගහන තක්සේරුවට අනුව සියයට 70ක් බෞද්ධයන්ද, සියයට 12.6ක් හින්දුන්ද, සියයට 9ක් මුස්ලිම්වරුන්ද, සියයට 7.5 ක් ක්‍රිස්තියානින්ද සිටින බහු ආගමික රටකි. මෙරට, 2009 වසර වන තෙක් වෙනමම රාජ්‍යයක් සඳහා සටන් කළ ජනවාර්ගික පදනමක් පැවති දෙමළ ඊලාම් විමුක්ති කොටි සංවිධානය (LTTE) සමග වසර 26ක් පුරා ඇදී ගිය යුද්ධයකින් විනාශයට පත්විය යුද්ධය අතර තුරදී දෙපාර්ශ්වයම සිංහල බෞද්ධ, හින්දු, මුස්ලිම් හා ක්‍රිස්තියානි ප්‍රජාවන්ට බලපෑම් එල්ලවූ ජනවාර්ගික ප්‍රචණ්ඩත්වය වැලැක්වීමට අපොහොසත් විය. පෙර රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව මෙන්ම LTTE සංවිධානයද යුධ අපරාධ සඳහා චෝදනා ලැබ සිටින අතර පෙර ආණ්ඩුව වසර ගණනාවක්ම මෙම චෝදනාවන් සඳහා පරීක්ෂණ සිදු කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

2015 ජනවාරි 9 වන දින, 2005 වසරේ සිට බලයේ සිටි මහින්ද රාජපක්ෂ පරාජය කළ මෙහිපාල සිරිසේන නව ජනාධිපතිවරයා ලෙස දිවුරුම් දුන්නේය. රාජපක්ෂ ආණ්ඩුව හැරදා විපක්ෂයට පැමිණි සිරිසේන, ආණ්ඩුවේ දූෂණ හා ඥාති සංග්‍රහයට විරුද්ධව සටන් කිරීමේ හා ජාතික සංහිදියාව හා සමගිය ස්ථාපනය කිරීමේ වේදිකාවක් සැකසුවේය. 2015 පෙබරවාරි මස සිදු කළ කථාවකදී ජනාධිපති සිරිසේන මෙසේ පැවසුවේය. “රටේ ප්‍රධාන ආගම වන බුද්ධාගම ආරක්ෂා කරන අතරම මෙම රට ගොඩනැගීමේලා පොදු එකඟතාවක් ඇති කරගනු වස් හින්දු, මුස්ලිම්, හා කතෝලික ප්‍රජාවන්ටත් තම ආගම ඇදහීමේ අයිතිය හා නිදහස අපි තහවුරු කරන්නෙමු.” ශ්‍රී ලාංකීය නිලධාරීන් ආගමික නිදහස සඳහා වන ගරුත්වය

සහ දරාසිටීමේ හැකියාව පිළිබඳ මෙම අදහස් 2015 මාර්තු මස සිදු කෙරුණු USCIRF දූත සංචාරය තුළදී නැවත නැවතත් මතු කළ අතර සැබැවින්ම 2015 වසරේ මුල් මාස කිහිපය තුළදීම අපහරණ වාර්තාවන් සැලකිය යුතු ලෙස අඩු වූ බවට USCIRF හට පෙනී ගියේය.

ආගමික සුළුතරයට එරෙහි ප්‍රචණ්ඩත්වය: බෞද්ධ ජාතිකවාදී කණ්ඩායම් හා සම්බන්ධ පුද්ගලයන් , විශේෂයෙන්ම බොදු බල සේනා (BBS) හා සිංහල රාවය, 2014 වසර තුළ ආගමික සුළුතරයට එරෙහි ප්‍රචණ්ඩකාරී ක්‍රියාවල නියැළුණේය. එහි එක් ප්‍රධානතම සිද්ධියක් වූයේ 2014 ජූනි මස නිරිතදිග කළුතර දිස්ත්‍රික්කයේ අළුත්ගම, බේරුවල හා දර්ගා නගර තුළ සිටින මුස්ලිම් ජාතිකයන්ට බෞද්ධ ජාතිකවාදීන් 500ක් පමණ ප්‍රහාරයක් එල්ල කිරීමයි. අවම වශයෙන් පුද්ගලයන් හතර දෙනෙකුවත් සාහනයට ලක් වූ අතර 10,000ක් පමණ පිරිසක් ප්‍රදේශය අතහැර පලා ගියහ. මුස්ලිම් වරුන් හට අයත්ව තිබූ පල්ලි කඩසාප්පු හා නිවාස විනාශ කෙරිණ. පොලීසිය විසින් මෙම ප්‍රහාරය වැලැක්වූයේ නොමැති බව හෝ ප්‍රචණ්ඩත්වයේ ප්‍රමාණය පෙන්වීමට නොහැකි වන සේ මාධ්‍ය වෙබ් අඩවි වසා දැමීම වැනි ක්‍රියාවන්ගෙන් ප්‍රහාරය සඳහා අනුබල දුන්නේ යැයි බොදු බල සේනාව හා සම්බන්ධ වූ රාජපක්ෂ ආණ්ඩුවේ නිලධාරීන්ට චෝදනා එල්ල විය. එමෙන්ම හිටපු ජනාධිපති රාජපක්ෂ එ.ජා. මානව හිමිකම් කවුන්සිලය ඉදිරියේදී විපතට පත් වූ මුස්ලිම් වරුන්ට චෝදනා කරන අයුරක් පෙනෙන්නට තිබිණ. කෙසේ වෙතත් එවකට රජය මෙමගින් විපතට පත් වූවන්ට සහය ලබාදුන් අතර විනාශ වී දේපල නැවත ඉදිකරදීමට පියවර ගන්නා ලදී. මෙම වසර තුළදී මුස්ලිම් වරුන්ට එරෙහි තවත් ප්‍රචණ්ඩ ක්‍රියා ගණනාවක් සිදු විය.

ක්‍රිස්තියානි පල්ලිවලට හා පුද්ගලයන්ට එරෙහි ප්‍රහාරයන් ගණනාවක්ද වාර්තා විය. උදාහරණයක් ලෙස 2014 ජනවාරි මසදී හික්කඩුවේ දේව සභාව (Assembly of God) හා කල්වාරි පල්ලියට කණ්ඩායමක් විසින් ප්‍රහාරයක් එල්ල කර තිබිණ. එම ප්‍රදේශයේ පොලීසියට මේ පිළිබඳව කළින් දන්වා තිබුණද එහි පැමිණ ඇත්තේ ප්‍රහාරයට පසුවයි. මේ සිද්ධියට අදාලව බෞද්ධ හික්ෂුන් හතක්ද ඇතුළු දහ අට දෙනෙක් අත් අඩංගුවට පත් වූ අතර පරීක්ෂණ සිදු වෙමින් තිබේ. 2014 පෙබරවාරියේදී පුද්ගලයන් 200කින් යුත් බෞද්ධ ජාතිකවාදී කණ්ඩායමක්, බෞද්ධ හික්ෂුන් කිහිප දෙනෙකුද ඇතුළුව, මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ ශුද්ධ වූ පවුලේ දේවස්ථානය වෙත ප්‍රහාරයක් එල්ල කළ අතර එහි පාදිලිවරයා හා පවුලට ඉන් තුවාල සිදු විය. 2014 වසර තුළදී ක්‍රිස්තියානි පල්ලිවලට හා පුද්ගලයන්ට එරෙහිව මෙවැනි ප්‍රහාර ගණනාවක් වාර්තා විය.

හින්දු ප්‍රජාවද මෙම තර්ජන හා හිංසාවලට මුහුණ දුන්නේය. වෙනත් සුළුතර ප්‍රජාවන්ට සාපේක්ෂව හින්දු ආගමිකයන්ට එල්ලවෙන ප්‍රහාරයන් අඩු වුවද LTTE සංවිධානයට හෝ ජාත්‍යන්තර යුධ අධිකරණයට සහය දක්වන බව ප්‍රකාශ කරමින් පොලීසිය විසින් හින්දු පුද්ගලයන් හා කෝවිල් සෝදිසි කළ බව වාර්තා විය.

අන්‍ය ආගම් නොඉවසීමේ ප්‍රචාරණය: 2014 වසර තුළ BBS ප්‍රචාරණ ව්‍යාපාරය තුළ සුළුතර ආගම් පිළිබඳ සෘණාත්මක ආකල්පයක් ඇති කළ අතර එමගින් ආගමික ආතතියක් ඇතිකරන ලදී. උදාහරණයක් ලෙස, බෞද්ධ කාන්තාවන් රහසිගතව වඳභාවයට පත් කරමින් රට තුළින් බුද්ධාගම අතුගා දැමීමට මුස්ලිම් වරුන් කටයුතු කරන බවට බෞද්ධ ජාතිකවාදී හික්ෂුහු චෝදනා එල්ල කළහ. එමෙන්ම මුස්ලිම් කාන්තා මුහුණු ආවරණ හා හලාල් තහනම් කරන ලෙසට BBS මගින් පෙර ආණ්ඩුවට බලපෑම් එල්ල කළේය. ක්‍රිස්තියානීන් සඳහාද මෙම ප්‍රචාරණයම භාවිතා කළ ඔවුහු රටපුරා අන්‍ය ආගම්වලට හැරවීමට විරුද්ධව නීතියක් සම්මත කර මිෂනාරි කණ්ඩායම් තහනම් කරන ලෙසට ආණ්ඩුවට බල කර සිටියහ.

නැමදුම් ස්ථාන සඳහා රජයෙන් පනවා ඇති සීමාවන්: 2008දී බුද්ධ ශාසන සහ ආගමික කටයුතු අමාත්‍යාංශය මගින් නිකුත් කළ හා දැනට ක්‍රියාත්මක වක්‍රලේඛයක් තුළින් රට තුළට යම් තරමකට නව ආගම් වන ඉවැන්ජලික, පෙන්තකොස්ත හා යෙහෝවා සාක්ෂිකරුවන් වැනි ක්‍රිස්තියානි ප්‍රජාවන්ට ගැටළු

ඇති කරයි. මෙම වක්‍රලේඛය අනුව ආගමික ප්‍රජාවන් තම නැමදුම් ස්ථාන අලුතින් ඉදිකිරීමට පෙර අවසර ලබාගත යුතු අතර අමාත්‍යාංශය තුළ ලියාපදිංචි කළ යුතුය. මෙය ඕනෑම ආගමික කණ්ඩායමකටම අදාළ වන බව පෙනුනත් මෙය සත්‍ය වශයෙන්ම ක්‍රියාත්මක වන්නේ මුස්ලිම් වරුන්ට හා ක්‍රිස්තියානීන්ට බව වාර්තා වෙයි. එමෙන්ම සුළුතරය ප්‍රකාශ කරන ආකාරයට මෙම ලියාපදිංචි ක්‍රියාවලිය විනිවිද නොපෙනෙන හා සෙමින් සිදු වෙන ක්‍රියාවලියකි; මෙම ලියාපදිංචිය හරහා ඔවුන් පොලිසියේ අධීක්ෂණයට හා හිංසාවට ලක් වේ; එමෙන්ම ඔවුන්ට ආගමික කණ්ඩායම් ලෙස නොව රා.නො.සං ලෙස ලියාපදිංචි වීමට බලකෙරේ. ලියාපදිංචි නොකළ නැමදුම් ස්ථාන වසා දමා තිබේ. උදාහරණයක් ලෙස 2014 වසරදී තම දේවස්ථාන 30ක් වසා දැමීමට බලකරන ලද බවට ශ්‍රී ලංකා ජාතික ඉවැන්ජලික ක්‍රිස්තියානි පෙරමුණ සඳහන් කරයි.

රජයේ පාසල්වල සිදුවන වෙනස්කොට සැලකීම්: 2014 හා 2015 වසර තුළ සිදුකළ USCIRF සංචාරවලදී, මුස්ලිම්, ක්‍රිස්තියානි හා හින්දු ප්‍රජාවන් රජයෙන් පාලනය වන පාසල්වල සිදු කළ වෙනස් කොට සැලකීම් පිළිබඳව වාර්තා කළේය. ගුරුවරුන් හා පරිපාලකයන් බෞද්ධ නොවන දරුවන්ට හිරිහැර කළ අතර හිස ආවරණය කරන මුස්ලිම් ගැහැණු දරුවන් පංතියෙන් පිටතට හැරීම පවා සිදු වී ඇත. වාර්තා වෙන ආකාරයට ගුරුවරුන් බෞද්ධ නොවන දරුවන්ගෙන් බුද්ධාගම පිළිබඳව ප්‍රශ්න කරන අතර ඔවුන්ට පිළිතුරු දිය නොහැකි නම් දෙමාපියන්ගෙන් දඩ අය කරගනු ලබන අතර/හෝ දරුවා බුද්ධාගම පිළිබඳව ඉගෙන ගන්නා තුරු පාසලට පැමිණීම තහනම් කෙරේ. ආගමික අධ්‍යාපනය අනිවාර්ය විෂයක් වන අතර ජාතික විශ්ව විද්‍යාලවලට ඇතුළත් කරගන්නා විභාගවලදී ආගමික දැනුම අගයනු ලැබේ. පාසලක 15 ට වැඩි බෞද්ධ නොවන දරුවන් සිටිනම් අදාළ ආගම සම්බන්ධ පංතියක් පවත්වා එම ආගමේ සාමාජිකයෙකු විසින් ආගම පිළිබඳව ඉගැන්විය යුතු අතර, විශ්ව විද්‍යාලයට තෝරාගැනීමේදී එම දැනුම ඇගයීමට ලක් කරනු ලැබේ. කෙසේ වෙතත් මෙම අවශ්‍යතාවය නිරතුරුව සපුරන්නේ නොමැත. එවිට බෞද්ධ නොවන දරුවන්ට බුද්ධාගම ඉගෙනීමට සිදුවන අතර එසේ නොමැති නම් එය ඉගෙන ගැනීමෙන් තොරව ජාතික පරීක්ෂණයෙන් එම විෂය අත්හැර දැමිය යුතුය. මෙය ඔවුන්ගේ ලකුණුවලටද එමගින් විශ්ව විද්‍යාලයට ඇතුල් වීමටද ඉතා අයහපත් අයුරින් බලපායි.

ආගමික පොලිසිය: 2014 අප්‍රේල් මසදී, ආගමික ප්‍රජාවගෙන් ලැබෙන පැමිණිලි හැසිරවීමට බව කියමින් එවකට පැවති ආණ්ඩුව විසින් විශේෂ පොලිස් ඒකකයක් පිහිටුවන ලදී. කෙසේ වෙතත් මෙයට අයත් නිලධාරීන් 500 දෙනා බෞද්ධයන්ගෙන් පමණක් සමන්විත වූ අතර ආගමික සුළුතරය මතුකළ ගැටළුවලට එවකට රජය හා එහි විසින් මෙම ඒකකය තම අයිතීන් අහිමි කිරීමට භාවිතා කරනු ඇති බවත් තමන් පීඩාවට හා හිංසාවට ලක් කිරීමට යොදාගත හැකි බවත් ය.

2015 ඇතිවූ ආගමික නිදහස පිළිබඳ අපේක්ෂාවන්: ජනාධිපති සිරිසේන ජනවාරි මාසයේදී බලයට පත්වූ අතර ආගමික එක්සත් බව හා ආගමික නිදහස වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පියවර ගන්නාවක් ගනු ලැබීය. උදාහරණයක් ලෙස මුස්ලිම්, ක්‍රිස්තියානි හා හින්දු ප්‍රජා කටයුතු සඳහා නව අමාත්‍යාංශ තුනක් පිහිටුවනු ලැබීය. එමෙන්ම ක්‍රිස්තියානි කටයුතු පිළිබඳ නව අමාත්‍යාංශය කැරිස්මැටික, ඉවැන්ජලික හා පෙන්තකොස්ත ක්‍රිස්තියානි පල්ලි සඳහා විශේෂ සම්බන්ධීකාරකයෙක් පත් කරන ලදී. 2015 මාර්තු මසදී පෙර USCIRF හමුවූ නිලධාරීන් හා ආගමික ප්‍රජාවන් පැවසූ පරිදි පෙර පැවති රජය මගින් ස්ථාපිත කළ ආගමික පොලිසිය විසුරුවා හරින ලදී.

ජාතික එකමුතුව, සංහිදියාව, සමගිය හා වැඩි දියුණු වූ ආගමික නිදහස පිළිබඳව ජනාධිපති සිරිසේනගේ ප්‍රකාශයන් දිරිගන්වන සුළු අතර 2015 මාර්තු මස USCIRF හමුවූ නිලධාරීන්ගේ අදහස් ද එපරිදීම වෙයි. එමෙන්ම සිවිල් යුද්ධයේ අවසන් භාගයේදී පෙර රජය හා LTTE සංවිධානය සිදු කළා යැයි පවසන යුධ අපරාධ පිළිබඳ ජාත්‍යන්තර පරීක්ෂණ පිළිබඳව විරෝධය දක්වන ජනාධිපතිවරයා ශ්‍රී ලාංකීය

පරීක්ෂණයක් පැවැත්වීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ සහය අපේක්ෂා කරන බවට ප්‍රසිද්ධ ප්‍රකාශයක් සිදු කර ඇත. අවසන් වශයෙන් එහෙත් වඩා වැදගත් විය හැකි ලෙස පැවසිය හැක්කේ යම් යම් ගැටළු පැවතියත්, 2015 මුල් මාස කිහිපය තුළදී ආගමික සුළුතරයට එරෙහිව පැවති අපහරණයන් පිළිබඳ වාර්තා විශාල වශයෙන් අඩු වී ඇති බවයි.

නිර්දේශ : USCIRF මගින් එක්සත් ජනපද රජයට පහත නිර්දේශයන් ඉදිරිපත් කර සිටී: මෑතකාලීන මාසයන් තුළ සිදුව ඇති යහපත් වෙනස්කම්වලට විශාල ලෙස දිරි දීම, ආගමික සුළුතරය ඉලක්ක කරගෙන සිදුවූ ප්‍රහාරද ඇතුළුව සිදු වූවායැයි කියනු ලබන යුධ අපරාධ සම්බන්ධව විනිවිද පෙනෙන හා ස්වාධීන පරීක්ෂණයක් සිදු කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රජය උනන්දු කරවීම; ආගමික පදනමකින් වූ ප්‍රචණ්ඩත්වයෙන් ආගමික සුළුතරය ආරක්ෂා කිරීමට ලංකාව වෙත ලබාදෙන එ.ජ. මානුෂික ආධාරවලින් කොටසක් භාවිතා කරන බව සහතික කිරීම; ජාත්‍යන්තර ආගමික නිදහස පිළිබඳ ප්‍රමිතීන් හා ප්‍රචණ්ඩ ප්‍රහාරයන් පිළිබඳව පරීක්ෂණ පැවැත්වීම සිදු කළ යුත්තේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව දේශීය රජයේ නිලධාරීන්, පොලිස් නිලධාරීන් හා විනිශ්චයකාරවරුන් පුහුණු කිරීමට ශ්‍රී ලංකා රජයට සහය ලබා දීම; හා රජයේ පාසල්වල ඉගෙන ගන්නා සුළුතර ශිෂ්‍යයන් හට තම විශ්වාසයන් පිළිබඳව ඉගෙනීමට සමාන අවස්ථාව ලබාදීම හා ආගමික ප්‍රජාවන්ට නැමදුම් ස්ථාන ගොඩනැගීමට හෝ සිය විශ්වාසයන් ඇදහීමට බාධා කරන - බොහෝ විට ප්‍රාදේශීය මට්ටමින් ක්‍රියාත්මක වන- ප්‍රතිපත්තීන් හා භාවිතයන් නිෂ්ප්‍රභ කිරීම..